Bijlage 1

Handelingsprincipes

Deze principes zijn de leidraad voor het verder uitwerken van een handelingsperspectief bij (complexe) omgangsproblematiek. Ze zijn toepasbaar op alle fasen van een scheiding, dus zowel casussen waarbij ouders net gaan scheiden en waarbij contactverlies dreigt, tot de meest complexe casussen waarbij gedurende lange tijd al geen contact meer is tussen ouder en kind. Het biedt een hulpmiddel om op één lijn komen wat betreft visie en werkwijze tussen de verschillende disciplines die rondom een gezin staan. Optimale samenwerking en het verdiepend en doelgericht van elkaar leren staan daarbij centraal.

Zorgen voor vertrouwen

- Een brug van vertrouwen vormen tussen zowel de professionals onderling als met en tussen de beide ouders.
- Als er sprake is van contactverlies, met twee hulpverleners werken die ieder contact maken met een ouder.

Zicht krijgen op het werkelijke conflict

- Inzichtelijk maken wat er aan de huidige conflictsituatie is vooraf gegaan; de voorgeschiedenis van de ouders en de dynamiek tijdens de relatie.
- Het toepassen van vroegtijdige triage en conflictdiagnostiek.
- Sneller zicht krijgen op de kern van het probleem en waar de mogelijkheden voor herstel liggen en/of een passend hulpaanbod.
- Maatwerk is altijd vereist.

Ander taal- en woordgebruik

- Taal bepaalt de richting waarin mensen denken.
- Ombuigen van de neiging om woorden te gebruiken die voortkomen uit een werkwijze vanuit controle en beheersing, zoals bijvoorbeeld ‘risico-gestuurd werken’, ‘escalatiebeheersing’ en ‘beschermingsmaatregel’.
- Het werken vanuit visie, vertrouwen en verantwoordelijkheid vraagt om ander woordgebruik.

De eigen kracht en het probleem-oplossend vermogen van ouders

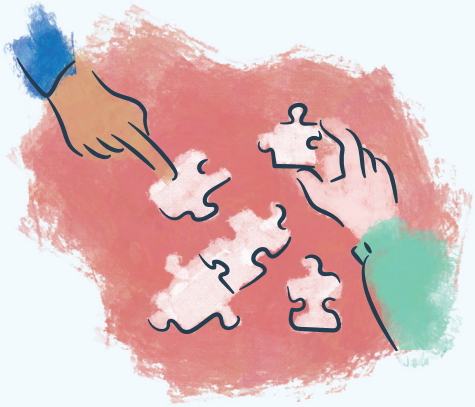

- De eigen kracht en het probleemoplossend vermogen van kinderen/jongeren, ouders en hun sociale netwerk zoveel mogelijk versterken.
- Voorkomen of verhelpen dat ouders in een dader-slachtofferdynamiek, en daarmee veelal in het toernooimodel, terecht komen.
- Ouders bewegen richting een samenwerkingsmodel; het versterken van veerkracht, flexibiliteit en de eigen regie bij de ouders, ook als deze in het huidige conflict negatief wordt ingezet.

Het belang van het kind

- Het belang en de behoefte van het kind, zoals het kind dat op dat moment laat zien, centraal stellen. Niet het belang van de ouder die geen contact heeft met het kind.
- Wanneer er binnen een scheiding zorgen zijn om de veiligheid van kinderen, zoals bijvoorbeeld bij misbruik of verwaarlozing, kan het zinvol zijn om de strijd kortdurend te beslechten door middel van rechtspraak en de inzet van handhaving om de veiligheid te waarborgen.
- Essentieel is in die situaties, dat goed wordt overwogen wat dit voor gevolgen heeft voor dit specifieke kind of deze kinderen.
- Wanneer er gedacht wordt aan het inzetten/opleggen van sancties, als uiterste mogelijkheid, dan is het belangrijk dat deze ingebed worden in een plan dat alle leefgebieden samenbrengt, zoals bij de aanpak MDA++, waarbij duidelijk is wat de uiteindelijke gewenste situatie is en hoe de maatregel een bijdrage levert aan het uiteindelijk bewerkstelligen van deze situatie.